

Informe Anual sobre l'estat de la Cultura 2010 **Resum, punts essencials, idees força**

Tal com determina l'article 4 de la Llei del CoNCA 6/2008 del 13 de maig del CoNCA, una de les seves primeres funcions és la d'"*elaborar l'informe anual sobre l'estat de la Cultura i de les arts a Catalunya.*" En compliment d'això, doncs, els membres del Plenari presenten l'actual **Informe Anual sobre l'estat de la cultura i de les arts a Catalunya.**

Aquesta edició és la primera que elabora el CoNCA, i no està exclusivament referit a l'any 2009, sinó que va més enllà amb la voluntat d'establir per a cadascun dels aspectes analitzats el context suficient que permeti fer-los adequadament comprensibles.

No es tracta, doncs, de la Memòria de les activitats del CoNCA durant aquest any 2009, sinó de l'Informe sobre l'estat de la qüestió de la Cultura i de les Arts a Catalunya.

Objectius: L'informe busca d'establir una radiografia de la situació actual a fi d'extreure un diagnòstic independent de l'estat general de la cultura i les arts a Catalunya, així com sectorial i concret per a cadascuna de les disciplines artístiques i creatives del país.

Amb una intenció teòrica, s'han volgut destacar alguns aspectes de caràcter general que el CoNCA considera prioritaris a l'hora d'avaluar la situació actual. Segons això, la cultura és un bé que cal veure tant des del punt de vista de la identitat com des de les dimensions social i econòmica, pel que fa a les relacions entre cultura i educació, en la implantació territorial, la projecció internacional i la seva funció patrimonial.

També s'ha volgut analitzar, sense ser exhaustius, l'estat sectorial d'alguns àmbits artístics i culturals com: les arts visuals, la fotografia, el cinema, el disseny, l'arquitectura, el teatre, la dansa, el circ, la música, els llibres i l'edició, la cultura científica, i la cultura popular i tradicional catalanes. Se n'ha fet descripció, no a tall d'inventari notarial, sinó amb l'objectiu de fer-ne una anàlisi diferencial que permeti apuntar línies d'actuació futures, i s'han apuntat, quan ha calgut, els dèficits importants, així com iniciatives que caldria impulsar o estratègies a les quals cal donar més suport o bé corregir i reorientar.

Metodologia: L'elaboració de l'informe s'ha allargat al calendari durant un sis mesos d'intensa activitat i debat. S'han mobilitzat recursos i estratègies amb la voluntat de diversificar les fonts d'informació: el CoNCA ha realitzat múltiples entrevistes i reunions amb artistes i representants de les diverses associacions culturals i artístiques que representen la creativitat del país, s'han convocat taules d'experts sectorials en funció de la seva significació cultural i el seu prestigi, i ens hem adreçat a les associacions i a particulars amb una enquesta per Internet on els interessats han pogut expressar lliurement i participativament la seva opinió sobre l'estat de la cultura. A banda, s'han consultat estudis, informes i estadístiques sobre l'estat actual de les arts i la cultura, i s'han seleccionat textos de referència en anàlisi cultural des de moltes disciplines acadèmiques. Amb aquesta informació, el Plenari i la resta de membres del CoNCA han reflexionat, discutit i elaborat l'informe després d'un diàleg i debat intens i continuat.

Estructura: L'informe compta amb dues parts molt clares: un primer diagnòstic general sobre l'estat de la Cultura a Catalunya, i una anàlisi més puntual i concreta dels diferents sectors artístics i creatius del país.

1. Diagnòstic general sobre l'estat de la cultura i de les arts:

Dimensió social de la cultura: L'informe assevera, abans que res, que la cultura ha de ser considerada com *un bé públic comú i com un bé preferent*.

La cultura, a més de moltes altres funcions, aconsegueix sobre tot una funció essencialment social.

L'informe aborda, doncs, el seu primer diagnòstic general de l'estat de la Cultura, prioritzant la seva consideració social i destacant la seva centralitat en els processos d'aprofundiment democràtic, de constitució i enriquiment de l'esfera pública, de cohesió social i d'emancipació individual i col·lectiva.

En comparació a d'altres models culturals europeus, **Catalunya, tot i trobar-se, geogràficament, en l'entorn dels models culturals del sud d'Europa que atorguen una primacia al sentit patrimonial de la cultura com a vector principal de les polítiques culturals, està, per la importància que atorga a la dimensió social de la cultura, més a prop dels models continental, nòrdic i anglosaxó**, que dediquen un part important del seu pressupost cultural a la promoció de les arts i la creativitat, a la creació de xarxes de serveis culturals, i a polítiques de cohesió social.

L'informe del CoNCA apunta que les polítiques culturals públiques haurien d'assumir, fomentar i impulsar de manera encara més decidida totes les vies que permetin un augment de l'accés als béns culturals i artístics per assolir una participació activa de la ciutadania en els seus drets culturals.

Així mateix advoca per potenciar i impulsar les polítiques socials i culturals que han de permetre que la nova immigració s'incorpori del tot a la societat de la que ja en forma part.

Cultura i economia: Pel que fa a l'àmbit de la Cultura i economia, l'informe subratlla la interrelació entre aquests dos conceptes, i reclama la necessitat d'apostar per l'augment de despesa pública en l'àmbit cultural com a sector estratègic de la nostra economia, i com a factor decisiu en el desenvolupament econòmic i en la millora de les condicions del benestar i la cohesió social.

La cultura ha de ser una inversió més que no una despesa, i és un sector generador de riquesa, d'ocupació, d'empreses i d'indústries. El lema és, doncs, que la cultura compta.

Malauradament la cultura està discriminada estadísticament: calen dades fiables i actualitzades pel que fa a tots els àmbits culturals. El CoNCA es compromet a impulsar, en relació amb altres organismes públics, l'elaboració d'una base de dades el més completa i actualitzada possible, en l'àmbit general i sectorial, de la dimensió econòmica de la cultura a Catalunya. L'obtenció de dades com les referides a l'ocupació en

el sector cultural, a la creació d'empreses, a les aportacions al PIB o al Valor Afegit Brut (VAB), és un objectiu prioritari i estratègic.

Les polítiques culturals i la despesa pública que s'hi esmerci són, i han de ser, un objectiu prioritari de les polítiques públiques de les diverses administracions. Això no significa cap mena de paternalisme, sinó la comprensió que la cultura, com a element estratègic per al desenvolupament social i nacional, necessita l'impuls decidit, continuat i planificat del suport públic. La despesa (pública i privada) en cultura acaba generant riquesa molt més enllà dels seus efectes immediats en el mercat, i en àmbits molt diversificats que, en última instància, es beneficien de la "riquesa" cultural d'una societat.

La despesa de les administracions catalanes en cultura (DCmC, Consells Comarcals, Diputacions i Ajuntaments) representa, respecte a la despesa pública total, un 2,9% en l'any 2007. Pel que fa al percentatge del pressupost que les administracions catalanes destinen a cultura: Generalitat de Catalunya (1'5%), Diputacions i Consells Comarcals (7'2%) i Ajuntaments (6'3%).

L'informe apunta que els Ajuntaments són el principal agent potenciador del desenvolupament de les polítiques culturals públiques a Catalunya, i recull així mateix les aportacions en cultura de l'Estat espanyol a Catalunya, sempre exigües, i les compara a les aportades per altres estats de la Unió Europea on Espanya està clarament per sota de la mitjana europea en despesa pública en cultura per habitant.

Pel que fa a la despesa privada en cultura, el CoNCA advoca perquè les administracions públiques, impulsin i creïn les condicions jurídiques i les iniciatives legislatives necessàries en el camp de la fiscalitat per garantir la participació del sector privat en el món de la cultura i la creativitat.

Catalunya, tot i les restriccions legislatives a la que està limitada, cal que actui decididament a favor dels incentius fiscals per al mecenatge i el patrocini, per donacions, adquisicions i conservació de béns d'interès cultural, i per a les indústries culturals.

La llei del patrimoni cultural català estableix que en els pressupostos de les obres públiques s'hi destini una partida mínima de l'1% a la conservació, la restauració, l'excavació i l'adquisició dels béns patrimonials per una banda, i per l'altra també al foment de la creació artística contemporània. Tanmateix, l'informe analitza el fet que els protocols d'actuació entre el DCmC i PTOP només es faci referència a l'execució de projectes de conservació, intervenció en centres històrics i restauració del patrimoni arquitectònic i arqueològic català. L'Informe Anual urgeix l'esmena en els protocols de col·laboració interdepartamentals d'aquest desequilibri.

Cultura i educació: L'informe advoca clarament per una major relació i coordinació entre les àrees institucionals dedicades a l'educació i a la cultura. Es fa necessari disposar d'una cartografia completa de l'educació de la cultura i de les arts a Catalunya per conèixer l'estat de la formació en els àmbits de la cultura i de les arts en tots els nivells de l'ensenyament.

Els ensenyaments artístics han de ser considerats bàsics, essencials, per resoldre situacions als individus en el seu desenvolupament social i personal. Cal insistir en la importància d'educar perquè l'alumnat gaudeixi de les diferents manifestacions artístiques. El gaudi no és limita a una qüestió únicament estètica, sinó que també consisteix en la satisfacció de comprendre i de poder opinar sobre els espectacles o les obres artístiques. No sembla, en l'estat actual del sistema educatiu obligatori, que aquests objectius estiguin mínimament resolts.

Els ensenyaments artístics es troben presents de manera diferent en el nostre sistema educatiu: la música i les arts visuals tenen especialistes i assignatures a primària i secundària, però la dansa, el teatre i el circ no disposen ni d'especialitat ni d'especialista malgrat que el desenvolupament del currículum de diferents assignatures, com música, educació física i fins i tot llengua o literatura, en puguin assegurar la presència tant a primària com a secundària. Pel que fa a l'ensenyament superior, també caldrà fer una cartografia detallada i exhaustiva per analitzar de quina manera s'ha encarat en cada cas l'adaptació dels estudis a l'Espai Europeu d'Educació Superior EEES. Tanmateix, les llacunes i els dèficits en alguns àmbits són de certa gravetat: mentre que en música, cinema, i en certs aspectes de la formació teatral s'han assolit les fites necessàries per a una professionalització superior i específica equiparable als paràmetres internacionals, pel que fa als ensenyaments superiors en belles arts, dansa, disseny i circ requeririen un nou impuls per adaptar les titulacions o bé fins i tot reglar-les o reconèixer-les oficialment.

A més a més de la missió educativa dels centres docents, cal impulsar un pla estratègic que permeti atendre el dret fonamental a l'alfabetització artística i cultural, i al coneixement del llenguatge visual i audiovisual tan essencial per a l'imaginari col·lectiu del segle XXI. Els reptes de l'educació, en aquest sentit, desborden les parets de l'escola.

Cultura i territori: El desequilibri territorial i el dèficit estructural entre les diferents comarques catalanes i entre aquestes i la resta de territoris de parla catalana, té conseqüències, a hores d'ara encara importants, en l'àmbit cultural. **L'informe advoca per l'establiment d'una política de la cultura i de les arts coherent i sistemàtica des del punt de vista territorial. Cal garantir l'equilibri territorial, guanyar en proximitat a la ciutadania i permetre que tots els ciutadans del país, visquin on visquin, tinguin els mateixos drets i possibilitats d'accés als serveis públics i als béns considerats com a públics. Cal reconèixer la capitalitat de Barcelona i no qüestionar els beneficis de dos nivells de capitalitat, però s'ha d'evitar el seu centralisme en detriment de la resta de ciutats catalanes. En aquest sentit caldrà recolzar i impulsar el Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCat), vetllar pel seu desplegament i dotació pressupostària, així com estar atents a les conclusions del nou Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB).**

Malauradament, la voluntat partidista i regionalista dels diferents territoris de llengua catalana ha contribuït a fragmentar els circuits culturals. El mateix ordenament jurídic-constitucional de l'estat espanyol en posa traves explícites, cosa que legitima la presa de mesures autàrtiques per part d'alguns governs dels diferents territoris per impedir que les produccions culturals en els diferents territoris de parla catalana puguin circular amb la normalitat que seria desitjable en una situació mínimament normalitzada. Cal impulsar totes les iniciatives possibles que puguin conduir a una modificació de la situació. El CoNCA s'ofereix com a

mediador entre les diferents institucions, però també entre equipaments, centres o associacions, en les instàncies en què sigui possible començar a establir, renovar o reforçar ponts de diàleg.

Així mateix cal normalitzar les relacions culturals amb l'Estat espanyol, i seguir lluitant pel reconeixement oficial de la llengua i la cultura catalana dins un estat plurinacional. **Pel que fa a la presència internacional de la cultura catalana i els reptes que aquesta afronta en el món global, caldria aconseguir augments pressupostaris suficients com perquè l'Institut Ramon Llull pogués garantir, per a la resta de produccions culturals catalanes, el mateix suport que atorga a la llengua i a la literatura.**

Cultura i patrimoni: Del patrimoni cultural català, com a elements constitutius, no només cal remarcar-ne la preservació necessària, sinó també i de forma igualment prioritària l'accés, a través de tots els mitjans possibles, per difondre'l de la forma més adequada. **No només cal protegir, conservar i difondre el patrimoni cultural, sinó també utilitzar adequadament el patrimoni cultural en les polítiques de desenvolupament social a nivell local. Evitar, doncs, una visió patrimonialista del patrimoni.**

Cal celebrar el canvi d'actitud i de polítiques a Catalunya en general, i a l'àrea metropolitana de Barcelona i a la mateixa ciutat de Barcelona en particular, respecte a la importància del patrimoni industrial, considerat ja ara, sembla que de forma irreversible, com una part essencial del seu patrimoni cultural.

Les administracions públiques podrien millorar la coordinació dels seus organismes dedicats a la cultura tot delimitant-ne clarament les àrees d'actuació i les responsabilitats. Per exemple hi ha alguns solapaments i ambigüitats entre el CoNCA, l'ICIC, la Direcció General de Cooperació Cultural i La Institució de les Lletres Catalanes.

2. Diagnòstic sectorial sobre l'estat de la cultura i de les arts:

També s'ha volgut analitzar, sense ser exhaustius, l'estat sectorial d'alguns àmbits artístics i culturals com: les arts visuals, la fotografia, el cinema, el disseny, l'arquitectura, el teatre, la dansa, el circ, la música, els llibres i l'edició, la cultura científica, la cultura popular i tradicional catalanes. Se n'ha fet descripció, no a tall d'inventari notarial, sinó amb l'objectiu de fer-ne una anàlisi diferencial que permeti apuntar línies d'actuació futures.

- Pel que fa a les **Arts visuals**, el sector està molt atomitzat, li manquen plataformes de circulació i de difusió. Es detecta un progressiu alentiment de la programació i un descens general de l'activitat. Al marge de les grans personalitats individuals, en termes generals es detecta el fet que la presència internacional de l'art català no té el relleu que es mereix. Caldria un esdeveniment important –festival o biennal– per ressituar al mapa les arts visuals catalanes. L'educació artística, malauradament, no forma part de les prioritats de l'ensenyament actual, cosa que caldria corregir. També caldria repensar les institucions de l'art i les polítiques de suport per als artistes, especialment, els emergents.
- Respecte de la **Fotografia**, l'anàlisi ens porta a considerar la necessitat de

contemplar l'adquisició i conservació del patrimoni fotogràfic del país: caldria fomentar una política d'adquisicions públiques a curt i a llarg termini per crear una col·lecció fotogràfica de referència que sigui consultable, així com impulsar la digitalització de fons patrimonials per fer-los accessibles. Es constata una manca de formació teòrica i pràctica sobre la fotografia, i caldria potenciar i estimular la recerca i la docència en història d'aquesta disciplina.

- El sector **Audiovisual** és capdavanter de les indústries culturals catalanes: Catalunya concentra més del 40% de la producció de cinema de tot l'Estat espanyol. Les polítiques d'ajut al cinema, tanmateix, haurien de focalitzar-se en el suport a la creativitat en fase de guionatge o d'investigació. Manca una real vertebració del sector i un reequilibri territorial pel que fa a la xarxa d'exhibició cinematogràfica. Així mateix, caldria fomentar l'art del cinema a l'escola i al sistema educatiu en general. Llei del Cinema.
- El **Disseny** català perd lideratge tot i una llarga tradició com a un sector sòlid i innovador, i un dels pilars històrics a nivell espanyol i europeu. Caldria redissenyar el panorama associatiu per coordinar molt millor el sector amb les administracions. També fóra necessari vetllar pel desenvolupament del disseny i la seva inclusió dins les polítiques d'innovació en empreses per fer-lo competitiu i afegir-li valor cultural. Cal potenciar-lo perquè el seu vessant més tecnològic el converteix en motor d'innovació, i contribueix amb valors humanístics i socials a millorar l'entorn, la qualitat de vida i la cohesió social.
- Pel que respecta a l'**Arquitectura**, la situació actual de crisi en la construcció ha suposat una reducció del sector i una davallada de la qualitat creativa i dels honoraris professionals dels arquitectes. És imperatiu defensar i promoure la qualitat creativa de l'arquitectura més enllà de la seva funcionalitat pràctica constructiva. Cal ser conscients que l'arquitectura, com a art aplicat al carrer, té un altíssim grau d'incidència en la qualitat de vida dels ciutadans. Actualment es fa palès que no disposa de cap espai dedicat a la recerca, la promoció, la difusió i l'educació d'aquesta disciplina que sempre ha tingut una presència i una tradició tant important en la cultura catalana.
- Del **Teatre** català podem afirmar que les dades objectives ens mostren que gaudeix de bona salut, però tanmateix hi ha dèficits i desajustos, especialment el desequilibri territorial i la greu fragmentació o regionalització de l'àmbit català. Tot i disposar de centres de formació d'alt nivell, es detecta una escassa reflexió crítica i poc assaig dedicat a les arts escèniques. Caldria, doncs, incentivar l'edició de textos teatrals, la seva digitalització, així com valoritzar el patrimoni documental de les arts escèniques en general. També és peremptori cercar fórmules per incrementar l'ocupació de les sales i vertebrar millor el circuit territorial per incrementar l'oferta.
- Pel que fa a la **Dansa**, des de l'any 2009 el sector disposa del Pla Integral de la Dansa que ara cal anar desplegant. Tot i disposar d'aquesta bona eina de treball que ha d'ajudar a consolidar el sector, en la conjuntura actual es detecta un descens de la producció d'espectacles i sembla que s'ha optat per mantenir viu el repertori més que

no pas per a nova producció. Es fa evident una també greu disminució de la contractació (entre 2005 i 2008 hi ha una caiguda d'un 20%), i les companyies tenen dificultats per fer-se distribuir. Cal dibuixar un mapa de la dansa a Catalunya i reflexionar sobre el concepte de "fàbriques de la creació" com a iniciativa que pot ajudar a consolidar les grans companyies que mantenen l'activitat i al mateix temps donar suport a les companyies emergents ja sigui logístic, tècnic o de gestió. Residències.

- El sector del **Circ**, tot i la seva regularització social i el prestigi que a poc a poc guanya ben merescudament, manca encara de reconeixement oficial pel que fa als seus estudis. És un sector que té encara poques possibilitats d'actuar en sales per qüestions tècniques i de seguretat i, per tant, caldria un gran esforç d'adaptació dels espais d'exhibició perquè s'hi poguessin acollir espectacles circenses. A manca d'un bon circuit territorial d'exhibició, molts professionals catalans es veuen obligats a treballar fora de Catalunya, amb la conseqüent fuga de valors que això representa.
- Del sector de la **Música** direm que la indústria musical viu moments de gran transformació, i guanya pes la música en viu: cal, doncs, una política estratègica en l'organització de concerts, sobretot en el conjunt del territori, i s'hauria de retocar la legislació per corregir la tendència normativitzadora i restrictiva que és la responsable principal de la mancança de sales privades de música en directe. Tot i les polítiques educatives aplicades respecte de la música han estat d'allò més positives, encara existeix un fort desencaix entre la formació musical bàsica i la superior, així com un greu allunyament entre els centres dedicats als diferents nivells d'estudis musicals. Cal encoratjar, reafirmar i ampliar substancialment la xarxa d'escoles de música i de conservatoris. També seria convenient un suport més important i decidit a les orquestres i formacions musicals pre-professionals. També cal dir que és necessari un suport institucional més decidit, continu i planificat a favor del patrimoni musical històric i contemporani, així com recolzar la política d'encàrrecs, ara per ara, del tot insuficient.
- Respecte del sector del **Llibre i l'edició**, Catalunya és un centre editorial de primer ordre, capdavanter a l'estat espanyol. Tot i això, es detecta una greu manca de visibilitat social del paper del creador/escriptor literari. Caldria fer per recuperar el valor i el prestigi social dels escriptors i del llibre. Malauradament, avui la lectura és viscuda més com un moment d'oci, que no pas com un moment de formació cultural. Catalunya, però, disposa d'un potencial de públic lector que pujaria fins al 58% de la població, però el grau de lectura en català és inferior a l'hàbit de llegir en castellà. Tanmateix, es constata una millora de posicions en el valor i coneixement de la literatura catalana a l'exterior (creixent nombre de traduccions a d'altres llengües).
- La **Cultura científica** és encara una assignatura pendent de desenvolupar. Cal fer un esforç més gran per entendre i assumir els canvis que ha provocat la societat del coneixement. No cal tant simplificar el coneixement científic per divulgar-lo, sinó fomentar amb més eficàcia i mitjans l'esperit crític. Museus i institucions acadèmiques caldria que tinguessin present que és necessari trencar la separació entre docència-coneixement i el món professional i quotidià no acadèmic.

- La **Cultura popular i tradicional** catalana gaudeix de bona salut, però malauradament s'enfronta a la tendència a que els ciutadans siguin més espectadors que no pas actors. És per això que ha de buscar un equilibri necessari entre innovació i tradició: els reptes passen per la l'autogestió creativa i, sobretot, per l'anàlisi i la interpretació de la tradició. L'augment qualitatiu d'aquest sector ha de passar per fer polítiques d'aproximació entre allò que és culte i allò que és popular, així com per trobar el punt just entre la creativitat i la repetició anual cíclica. Com a elements negatius del calendari festiu, es constata un procés de folklorització de certes festes.

Annexos: L'informe es completa amb una col·lecció de gràfics sobre dades que il·lustren en gran part la informació exposada en els diferents capítols del text. Són dades generals sobre l'estat de la cultura, sobre els equipaments culturals i sobre els sectors artístics catalans.

L'informe, així mateix, compta amb una bibliografia final sobre les fonts documentals i estadístiques utilitzades.

Alguns dels compromisos que el CoNCA explicita a l'Informe Anual

[No estrictament literal de l'Informe Anual]

- 1. Impulsar la consideració de la cultura com un *bé públic comú* i com un *bé preferent* (allò que els anglosaxons anomenen *merit goods*, béns que cal preservar i desenvolupar per la intervenció, quan calgui, dels poders públics). I és que la cultura, a més de la seva funció econòmica, a compleix una funció essencialment social. (pàgina 19)**
- 2. Prioritzar la consideració social de la cultura i destacar la seva centralitat en els processos d'aprofundiment democràtic, de constitució i enriquiment de l'esfera pública, de cohesió social i d'emancipació individual i col·lectiva. (pag.21)**
- 3. Promoure i impulsar aquelles iniciatives que incideixin en la capacitat creativa de les comunitats, la presa de poder cultural per part dels territoris, la gestió de la diversitat cultural i la participació dels ciutadans més enllà de la seva consideració com a consumidors culturals. Amb això es mesurarà, en els anys que venen, la maduresa de les polítiques per al foment de la cultura i de les arts que han d'endegar-se a Catalunya, i aleshores serà possible avançar en les estratègies de coneixement i anàlisi que s'acostumen a englobar sota la denominació del *retorn social de les polítiques culturals*.**

Per poder-ho aconseguir és prioritari establir, fixar i utilitzar nous indicadors culturals que tinguin com a horitzó de treball les modificacions de la realitat social en què col·laboren. El CoNCA es compromet a impulsar els estudis necessaris per fer possible la generació d'aquests nous indicadors. (pag.26)

- 4. Impulsar les formes de democratització de la cultura i incentivar la reflexió i la posada en marxa de plataformes que permetin l'intercanvi d'experiències, talment com les fomentades per les administracions locals i els centres cívics o les associacions ciutadanes, fins als programes innovadors endegats per equipaments com les biblioteques o certs museus, centres d'art, teatres municipals, auditoris o conservatoris, amb iniciatives d'intermediació com les que s'estan establint entre determinades pràctiques culturals i el món de l'educació.**

Cal recordar que, en la mesura que la Llei del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (6/2008 del 13 de maig) fixa explícitament, entre les funcions del CoNCA, "*Dur a terme la difusió cultural i la promoció i el foment de l'activitat cultural a Catalunya*" (art. 4, b), allò que l'actual Informe planteja en aquesta secció fa que, per al CoNCA, no només sigui un compromís al que hi està obligat per llei, sinó una convicció estratègica prioritària. (pag.36)

5. Posar en comú l'àmbit de les reflexions, anàlisis i metodologies sorgides en l'àmbit de les ciències socials més avançades al nostre país, sobretot en l'espai universitari, amb les pràctiques i iniciatives locals que han de confrontar-se, en les seves actuacions quotidianes, amb situacions en un canvi constant i en una cada cop més diversa composició sociocultural. (pag.39)

6. El CoNCA es compromet a impulsar, en relació amb altres organismes públics competents, l'elaboració d'una base de dades el més completa i actualitzada possible, en l'àmbit general i sectorial, de la dimensió econòmica de la cultura a Catalunya.

Urgeix disposar, tan aviat com sigui possible, d'un sistema de mesura de la dimensió econòmica de la cultura a Catalunya tan complet com el que configura, per a l'Estat, la *Cuenta Satélite de la Cultura en España*. (pag.43)

7. En el cas de l'ocupació en el sector de la cultura cal disposar, tan aviat com sigui possible, de dades completes, actualitzades i integrals de la situació a Catalunya. (pag.47)

8. Iniciatives de gran pes i influència com la Mission du Mécénat (a França) creada el 2003, poden servir d'exemple. El seu paper és coordinar i professionalitzar l'acció del ministeri i dels actors culturals en matèria de mecenatge, avaluar els serveis del ministeri i altres institucions en aquestes activitats, difondre les noves disposicions legislatives entre els possibles implicats, proposar modificacions de la llei en el marc de l'harmonització europea, desenvolupar i animar els mecenes i donadors (també i sobretot, els d'escala mitjana i petita), i suscitar i ajudar a la creació de fundacions. **També en aquest aspecte, el CoNCA proposarà al Govern fórmules possibles per a la creació d'alguna agència institucional per donar suport al mecenatge.** (pag.58-59)

9. El CoNCA es compromet a donar **suport als diversos àmbits de possible actuació a nivell fiscal**, en els quals seria possible iniciar modificacions legislatives com per exemple:

- Els incentius fiscals per al mecenatge i el patrocini.
- Els incentius fiscals per donacions, adquisicions i conservació de béns d'interès cultural.
- Els incentius fiscals per a les indústries culturals. (pag.60)

10. El CoNCA ha començat els contactes per tal de fer possible la reflexió pertinent sobre **la aplicació de l'1% cultural en els termes que la legislació havia previst.** (pag.65)

11. El CoNCA es compromet a dedicar un esforç especial a un estudi detallat i exhaustiu sobre l'estat de la formació en els àmbits de la cultura i de les arts en tots els nivells de l'ensenyament obligatori, i en els nivells de l'educació superior

universitària.(pag.66-67)

12. Cada cop més, els projectes educatius dels centres ocupen una centralitat en la seva oferta cultural que va molt més enllà del que era habitual fins ara. En aquest sentit, caldrà avaluar la presència d'aquestes iniciatives a tot el territori, i en tots els àmbits culturals i artístics, i afavorir l'expansió de les estratègies amb més èxit. Paral·lelament al compromís del CoNCA per a l'establiment d'aquestes cartografies en el proper Informe Anual, caldrà avaluar igualment la possibilitat de posar en marxa polítiques específiques de suport a aquestes iniciatives per tal de generalitzar-les en tots els àmbits que sigui possible. (pag.71)

13. Des del CoNCA es vol impulsar un pla estratègic que permeti atendre el dret fonamental de l'alfabetització artística i cultural, i el coneixement del llenguatge visual i audiovisual tan essencial per a l'imaginari col·lectiu del segle XXI. (pag.72)

14. No han acabat mai de fructificar els esforços de diversos governs dels territoris de parla catalana per establir, de forma regular i normalitzada, acords de col·laboració. Aquesta tendència, a banda del fet que ha provocat una anomalia començant pel que fa a la llengua comuna, en molts casos, no només ha impedit que produccions culturals originades a Catalunya circuïssin amb tota normalitat pels territoris de parla catalana, sinó que també, recíprocament, ha acabat produint, en molts casos, una certa indiferència en Catalunya respecte a produccions culturals sorgides en aquests altres territoris. La situació cal qualificar-la gairebé d'una certa excepcionalitat cultural, amb uns efectes, en l'intercanvi cultural entre aquests territoris, realment empobridors.

El CoNCA es compromet, des de la seva posició independent, a oferir-se com a mediador entre les diferents institucions, però també entre equipaments, centres o associacions, en les instàncies en què sigui possible començar a establir, renovar o reforçar ponts de diàleg. (pag.77-78)

15. En aquesta mateixa línia medidora, el CoNCA té la intenció d'establir relacions, amb la voluntat d'arribar a acords i, on sigui possible, convenis, amb els diferents consells de cultura que, en aquest moment, ja existeixen en algunes comunitats autònomes de l'estat, tot i ser de naturalesa diferent. (pag.79)

16. Les arts visuals s'han d'adaptar a la societat en xarxa i abandonar el seu tradicional individualisme i desconexió sectorial. Una mesura és la posada en marxa del Decret de la Xarxa pública de Centres i Espais d'arts visuals, que ha impulsat el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i que haurà de desenvolupar el CoNCA conjuntament amb l'administració local. (pag.92)

17. El CoNCA dóna suport i s'afegirà al programa *En Residència* (www.enresidencia.org <http://blocs.xtec.cat/enresidencia0910>) de l'ICUB com a proposta modèlica. (pag.94)

18. El CoNCA està desenvolupant per encàrrec del DCMC una diagnosi i un pla d'actuació en matèria d'adquisició pública d'obres d'art. (pag.96)

19. El CoNCA te l'encàrrec, per part del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, de fer una diagnosi i un pla d'actuació sobre el sistema de les col·leccions públiques a Catalunya per a la constitució d'un Fons Nacional d'Art, que permetrà fer front al dèficit de la situació patrimonial de la fotografia. (pag.101)

20. És important que el CONCA contempli, en la reforma dels seus ajuts, la possibilitat d'incidir, per la via de convocatòries de nova implementació, **en la fase desatasa de la producció cinematogràfica com el suport a la creativitat en fase de guionatge o d'investigació i, en general, en les etapes prèvies a la creació**, en coherència amb la línia del CONCA d'orquestrar la planificació sistemàtica de suport a la creativitat. (pag.110)

21. El llarg procés de gestació del CoNCA i la seva posta en marxa no va permetre la **renovació dels convenis plurianuals a companyies o artistes** l'any 2008 ni reiniciar el procés el 2009, cosa que ha suposat una relativa sensació d'inestabilitat que cal corregir. En qualsevol cas s'és plenament conscient que algunes companyies tenen un bagatge i un recorregut històrics importants que lògicament, cal preservar i consolidar, però sense detriment del suport que necessiten les propostes emergents. (pag.132)

22. Caldria reflexionar sobre què suposa que a Catalunya es formin ballarins una **part considerable dels quals no poden desenvolupar el seu treball aquí per falta d'oportunitats**. Tampoc no sembla del tot encarrilat el grau superior de dansa de l'Institut de Teatre tant pel que fa a la pedagogia com a la coreografia. Possiblement aquesta reflexió s'hauria d'emmarcar en **l'Estatut de l'Artista, que tan necessari és per qüestions professionals, fiscals i pel que fa als drets i deures dels creadors, i que el CoNCA està decidit a impulsar**. (pag.134)

23. **S'ha de dibuixar un mapa de la dansa a Catalunya**, avui inexistent. També caldria analitzar les raons que han dut a l'actual delimitació de competències entre l'ICIC –que no s'ocupa de la dansa– i el CoNCA. (pag.136)

24. Des del mateix moment de la constitució del CoNCA, al març de 2009, aquest ens, des de l'especificitat de les seves funcions, també col·labora en el desplegament **del Pla Integral del Circ**. (pag.137)

25. Una de les preocupacions més sentides entre els professionals del sector musical és, també, la dificultat de tenir resolta la problemàtica de la seva fiscalitat, i la constant batalla

Co NCA

Consell Nacional
de la Cultura i de les Arts

entre si ser considerat professional autònom o treballador contractat. El CoNCA està absolutament compromès, i està treballant en **la divulgació, la implantació i l'aplicabilitat del Codi de Bones Pràctiques en l'àmbit de la creació i la interpretació musicals.** (pag.152)

Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA)

Juny de 2010